

**Antoninus Diana Panormitanus, Clericus Regularis, Doctor
Celeberrimus, Coram S. D. N. Alexandro VII. Episcoporum
Examinator, & Sancti Officij Regni Siciliae Consultor,
Coordinatus, Seu Omnes ...**

Diana, Antonino

Lugduni, M. DC. LXXX.

51. An Clerici, inconsulto Summo Pontifice, possint alicui exercitui
præesse? Et an solo jure positivo & Ecclesiastico, vel etiam naturali
interdicta sit Clerici militia? Et an hæc prohibitio ad ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76429](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-76429)

lib. 2. cap. 9. dub. 6. num. 32. Caietanus Indio. 16. Ludouicus Lopez 1. part. instruct. cap. 65. in fine. Caeteras rationes vide bis apud Pagundez, qui pro hac sententia adducit Lessium lib. 2. cap. 9. dub. 6. num. 32. cui ego addo Bonacinam tom. 2. disput. 2. de resistit. quest. vlt. sect. 1. punct. 5. num. 8. & Egidium Trullench in Decalogum, tom. 2. lib. 5. cap. 3. dub. 3. num. 11. &c.

2. Nota tamen quod post hac scripta inveni negatiuam sententiam docere Ioannem Vvigers de iustit. tract. 2. cap. 2. dub. 18. n. 106. ubi sic ait: Minus videtur licitum nauis, vel militibus naualibus iniicere ignem in proprium puluerem tormentarium, quod contingat ipsos & nauem absumi, ne feliciter nauis veniat in potestatem hostium eam publico detrimento. Ratio eadem est, quia ab eiusmodi actione non potest (vt apparet) rescindi voluntas occidendi seipsum, ita vt tantummodo in alterum finem intentum cadat. Idque eo minus, quod huiusmodi actio propinquius, & magis per se inuadat suum auctorem, ipsique mortem adferat, quam inuadat hostem, aut illi noceat; immo tantum consecutivè, & quasi per accidens in detrimentum cedit hostium: per se autem tendit ex se ista actio in nocumentum & mortem Authoris. Vnde etiam communis Christianorum sensus ab eiusmodi factis tanquam horrendis, atque illicitis videtur abhorreret. Si tamen qui in naue sunt, & certo occidendi cum aliqua spe enatandi in mare se conijcerent, & sic nauem ingenderent, tum non ita difficile videtur eiusmodi factum ab homicidio proprio exculare: quantumuis fortassis etiam Auctores incendo interiret: sicuti ante diximus de quibusdam non ab similibus casibus. Hucusque Ioannes Vvigers.

apud natura indecentem esse Clericis, qui Deo in Altari ministrant; & aliquale impedimentum, ex quo minus munus suum perfectius obedire possint. & hoc ostendunt rationes, & auctoritates adductae; tamen dicendum est, quod non ita vrgent, sola natura rei, & conditione muneris Clericalis pensata, vt obligationem, & necessitatem inducere videantur, seculo iure positiuo. Igitur s'ex vi solius legis naturalis, & diuinæ conuenientius est, & rationi magis consentaneum, vt Clerici militia non assistant: non tamen est omnino prohibitum, & peccatum: aliter in hoc dispensatio aduerfaretur legi naturali. Deinde, non est minus aliena à statuta Clericorum negotiatio secularis, quam militia: sed negotiatio Clericis prohibetur iure Ecclesiastico: ergo etiam militia. Et tandem, non omnia, quae dedecent aliquam personam, sunt etiam ei illicita iure natura.

2. Dicendum est ergo cum Doctoribus inferius citandis, solo iure positiuo; & Ecclesiastico militiam Clericis interdiciam esse; vt constat ex cap. Clericor. cap. de his Clericis. cap. eos qui, 20. q. 3. cap. Cleric. c. Quicumque Clericus. cap. Quicumque ex Clericis. cap. Ex multa. De voto, & alijs iuribus. Quam quidem prohibitionem grauem esse, & ad culpam mortalem obligare, satis indicant grauissima poenae Clericis pugnantibus impositae: vt constat ex allatis iuribus, & docent communiter Doctores, quos ad fatietatem potuissent hic adducere. Est tamen difficultas contra quam virtutem sit huiusmodi peccatum. Et dicendum est breuiter, hoc peccatum esse contra religionem, prout comprehendit honorem debitum rei sacrae: hac enim prohibitio manifestè fit intuitu dignitatis personae sacrae. Et ita docet Torrianus in 2. 2. D. Thoma. tom. 2. disput. 93. dub. 1. & alij.

Sup. hoc in §. not. seq. in principio.

Sup. hoc infra in Ref. §. 4. §. penul. ad mediump.

RESOL. LI.

An Clerici, inconsulto Summo Pontifice, possint alii exercitui praesse? Et an solo iure positiuo, & Ecclesiastico, vel etiam naturali interdicta sit Clericis militia? Et an hac prohibitio ad culpam mortalem obliget? Et difficultas est contra quam virtutem sit huiusmodi peccatum? Ex part. 1. o. tr. 2. Ref. 1.

§. 1. Negatiuè respondeo; quia Clericis prohibitum est militare; sunt enim dicati Dei seruitio, à qua professione militia multum reuocat. Item Clerici sunt Christi ministri; ipsulumque representant, qui proprium sanguinem pro aliorum salute effudit; ergo non eis licebit alienum effundere, & ita docet D. Thomas secunda, secunda, quest. 40. art. 2. & communiter Theologi. Est tamen controuersia, An solo iure positiuo, vel etiam naturali interdicta sit Clericis militia; Non desunt ex Recentioribus asserentes, prohibitam esse iure naturali; & ita docet Valentia tom. 3. disput. 3. quest. 16. punct. 4. & c. ex veteribus Turrecremata in cap. Clericis §. o. dist. & alij alij Canonistae, quia rationes, quas supra adduximus ad probandum non esse licitam Clericis militiam, procedunt ex propria conditione status; atque adeo ex ipsa natura rei. Deinde D. Paulus 2. ad Timoth. cap. 2. dixit, Nemo militans Deo, implicat se negotijs secularibus. Ex quibus verbis merito Gregorius Nazianzenus oratione de Pace asseruit; Arma esse prohibita Clericis. Quod idem etiam docuit Bernardus lib. 4. de consider. ad Eugenium, explanans illa verba Matth. 26. Mitte gladium tuum in vaginam. Verum, his non obstantibus, licet negari non possit militiam tu-

RESOL. LII.

An initiati minoribus Ordinibus, Beneficarij, & Monachi laici includantur in dicta prohibitione? Et an supradicti peccent mortaliter, vel tantum venialiter, si ad bellum procedant? Et an praedicti Clerici, Beneficarij, & Monachi laici possint pugnare suis manibus immediate, occidere, mutilare, & ducere exercitum, ac praesse ijs qui machinas, vel tormenta bellica dirigunt, neque incurere aliquam irregularitatem, quoties bellum est necessarium ad defensionem propriae vite, vel personae, & patriae, & boni communis, & ad obtinendam vitteriam, à qua pax, salus innocentijs & bonorum Ecclesia conseruatio dependet? Et an hoc etiam sit prohibitum Episcopis, & Cardinalibus nondum in Sacris constitutis? Ex p. 1. o. tr. 2. Ref. 2.

§. 1. Ad hoc dubium sic respondet Lorca in secunda secunda D. Thoma quest. 40. art. 1. Sect. 3. disput. 51. numer. 12. An verò eadem prohibitio extendatur ad Clericos, qui sunt in minoribus Ordinibus, & ad Monachos Laicos, vel nondum sacro ordine initiatos, diuersimodè explicant auctores. Couarruias absolute docet, hos Clericos non excludi à militia, quia iura de his solis loquuntur, qui in sacris constituti sunt. alij verò, hos etiam affirmant comprehendi; quamuis non censeant peccare mortaliter, sed venialiter dumtaxat. Excipiunt tamen eos, qui non gaudent privilegio Clericali; quia neque habitum, neque tonsuram deferunt;

Sup. hoc, & contentis in hac Ref. infra in Ref. §. 19.

Sup. hoc, ibidem §. v. deferunt;